

- **Duminică, 12 ianuarie 2025**, [László Fosztó](#) (cercetător ISPMN) a participat la Info Etnic, prima emisiune în direct din anul curent la TVR Info. Emisiunea a avut tema generică „Toate-s vechi și noi sunt toate!” cu privire la începutul anului 2025 și perspectivele incluziunii minorităților și participarea acestora în viața socială și politică a țării. Au fost invitați la dialog: Iulian Paraschiv, președinte, Agenția Națională pentru Romi, Antonio Amuza, sociolog, Fosztó Laszlo (cercetător ISPMN). Detalii [aici](#).

- **Vineri, 24 ianuarie 2025**, Muzeul Etnografic al Transilvaniei, în colaborare cu Museum Europäischer Kulturen (MEK) din Berlin, Koordinierung Ostmittel- und Südosteuropa, au inaugurat expoziția „Atlantida. Lumi pierdute”. În cadrul acesteia, un modul a fost realizat pe baza materialelor culese de [Peti Lehel](#) (cercetător ISPMN). Această parte a expoziției se bazează pe munca de teren, documentația fotografică și colecțiile de obiecte colectate de [Peti Lehel](#) în localitatea Herepea, județul Mureș, precum și pe rapoartele sale de cercetare. Mai multe detalii despre expoziție vedeți [aici](#).

- **Duminică, 26 ianuarie 2025**, în cadrul emisiunii „LACHOBAHT”, a fost difuzat un interviu cu [Attila Gidó](#) (cercetător ISPMN) la Radio România Târgu-Mureș, redacția în limba maghiară. Cercetătorul a vorbit despre soarta romilor în timpul administrației maghiare din Transilvania de Nord.

Detalii vedeți [aici](#).

- **Luni, 27 ianuarie 2025**, [Attila Gidó](#) (cercetător ISPMN) a fost invitatul emisiunii *Terasa pe acoperiș* (Tetőterasz), Radio România Cluj, redacția în limba maghiară. Tema discuției a fost Ziua Internațională de Comemorare a Victimelor Holocaustului (27 ianuarie), respectiv Holocaustul din Transilvania de Nord. În 1944 autoritățile maghiare au deportat 135.000 de evrei din Transilvania de Nord la Auschwitz-Birkenau. Majoritatea au fost uciși imediat după sosire sau în următoarele luni. Lagărul nazist a fost eliberat la 27 ianuarie 1945 de către armata sovietică.

Detalii vedeți [aici](#).

- **În perioada 30-31 ianuarie 2025**, a avut loc **conferința** intitulată *Társadalmi viszonyok és gazdasági erőforrások átrendeződése a mai faluban / Social relations and the redistribution of economic resources in contemporary rural environments*, organizată de Departamentul de Etnografie și Antropologie Maghiară și Filiala din Cluj a Academiei Maghiare de Științe (KAB). [Peti Lehel](#) (cercetător ISPMN) a susținut o **prelegere** cu titlul *The children of Moldavian Csángó guest workers in foreign schools: the trade-offs of education and language learning*. Prezentarea analizează relația dintre migrație și școlarizarea copiilor, problemele și incertitudinile socializării și integrării în cazul familiilor de ceangăi.

- **Vineri, 31 ianuarie 2025**, [László Fosztó](#) (cercetător ISPMN) a fost invitatul emisiunii Lachobaht [Emisiunea comunității rome] la Radio România, studioul teritorial Târgu-Mureș, redacția în limba maghiară. Gazda și redactorul emisiunii a fost Edith Bódizs. Tema discuțiilor s-a axat pe evenimentele curente de prezentare și cercetare a culturii rome, cu un focus special pe contribuția activității ISPMN.

Mai multe detalii vedeți [aici](#).

- **În luna ianuarie 2025**, a apărut Raportul european privind islamofobia 2023 (European Islamophobia Report 2023). [Adriana Cupcea](#) (cercetător ISPMN) a contribuit cu analiza fenomenului din România. Raportul din 2023 pune în lumină dimensiunile multifacetate ale rasismului anti-musulman, de la legi discriminatorii la crime/atacuri motivate de ură; examinează modul în care aceste dinamici subminează drepturile și libertățile fundamentale și subliniază apelul la intervenții urgente și sistematice pentru combaterea acestei forme de rasism. Raportul complet poate fi descărcat [aici](#).

Raportul a fost lansat cu o discuție online cu privire la concluziile-cheie ale acestuia, informații din partea colaboratorilor și o sesiune de întrebări și răspunsuri. Detalii vedeți [aici](#).

- **În luna ianuarie 2025**, rețeaua H-Romania a publicat într-un format inedit dezbaterile editate de R. Chris Davis pe marginea lansării virtuale a cărții semnate de Svetlana Suveică, „Post-imperial Encounters. Transnational Designs of Bessarabia in Paris and Elsewhere (1917–1922)”, De Gruyter, 2022. Volumul constituie o contribuție critică esențială la istoria Basarabiei și a Marii Uniri, câștigând Premiul Societății de Studii Românești în 2023.

Detalii vedeți [aici](#).

Lansarea virtuală a fost organizată pe 12 octombrie 2023 de Grupurile de lucru ale Societății de Studii Românești „Democrația și Politica” (coordonator Dana S. Trif) și „Istoria interbelică” (coordonator [Anca Filipovici](#)), cu participarea Irinei Livezeanu (moderator), alături de Andrei Cușco, [Anca Filipovici](#) (cercetător ISPMN) și Dana S. Trif.

Puteți viziona lansarea virtuală [aici](#).

- **În luna ianuarie 2025**, [Peti Lehel](#) (cercetător ISPMN) a devenit membru al Comitetului editorial al jurnalului de etnologie *Tabula*. Jurnalul apare în cadrul Muzeului de Etnologie din Budapesta, ISSN 2064-7190.

- **Marti, 11 februarie 2025**, [László Fosztó](#) (cercetător ISPMN) a fost invitat al emisiunii *Terasa de pe acoperiș* (Tetőterasz), redacția în limba maghiară, Radio România Cluj. Gazda și redactorul emisiunii a fost István Rostát-Péter, iar discuția a avut ca temă intensificarea

tendințelor neolegionare, xenofobe și autoritare în Europa și la nivel global.

Detalii emisiune vedeți [aici](#).

- **Joi, 20 februarie 2025**, [László Fosztó](#) (cercetător ISPMN) a participat ca moderator la Seminarul GARD [Grupul de cercetări și dezbateri în antropologie] găzduit de Fundația Colegiul Noua Europă, București, intitulat *Geopolitica transporturilor la margini: Infrastructuri integrate în zonele de frontieră de la Dunărea de Jos*. Prezentarea a fost susținută de Claudia Eggart, Visiting Scholar la Colegiul Noua Europă și cercetător, Centrul pentru Studii Est-Europene și Internaționale (ZOiS), Berlin. Prezentarea a abordat tema triumphiului frontalier dintre Ucraina, Moldova și România, marcat de mult timp de stagnare economică, și care a căpătat o importanță strategică după invazia Rusiei în Ucraina.

Vedeți detalii și reacții în presă, [aici](#) și [aici](#).

- **Joi, 27 februarie 2025**, [Attila Gidó](#) (cercetător ISPMN) a fost invitatul unei discuții pe marginea filmului slovac-ceh „Emma și generalul Cap-de-Mort” regizat de Iveta Grofova. Filmul explorează soarta evreilor și relațiile interetnice tensionate în statul slovac aflat sub protectoratul Germaniei naziste între 1939 și 1945. Evenimentul s-a desfășurat la Cinema Arta din Cluj.
- **În luna februarie 2025**, a apărut noul număr al revistei în limba maghiară HURBÁN. Printre autori se numără și [Attila Gidó](#) (cercetător ISPMN), cu un studiu intitulat „Gettók és gyűjtőtáborok Észak-Erdélyben. Kísérlet a fogalomhasználat újragondolására” [Ghetouri și tabere de concentrare în Transilvania de Nord. O încercare de redefinire a unor concepte].

Acest studiu își propune să clasifice ghetourile și taberele de concentrare din Transilvania de Nord în funcție de caracteristicile lor topografice și infrastructurale. Scopul său este de a analiza măsura în care aceste caracteristici se aliniază tipologiilor maghiare și internaționale sau, dimpotrivă, în ce aspecte se diferențiază de acestea. Studiul nu include centrele de adunare temporare care au funcționat doar câteva zile, concentrându-se exclusiv asupra celor 15 locuri de concentrare (ghetouri și tabere) stabilite în 11 localități, care au servit și ca centre de deportare a evreilor.

Studiul integral poate fi vizualizat [aici](#).

- **În luna februarie 2025**, [Adriana Cupcea](#) (cercetător ISPMN) a devenit membru al colegiului de redacție al *The Journal of Islamic Sciences-İslâmi İlimler Dergisi*, din Turcia. Jurnalul este open access și peer-reviewed, publicând articole în domeniul studiilor religioase, fiind indexat DOAJ, Index Islamicus, EBSCO, Erih Plus. Mai multe despre jurnal și despre condițiile de publicare, vedeți [aici](#).

- Cei interesați de evenimentele organizate de către ISPMN pot accesa pagina noastră de internet. Pentru mai multe detalii în legătură cu aceste evenimente aceștia sunt rugați să ne contacteze la adresa centru.doc@ispmn.gov.ro, urmând ca cercetătorii implicați să le pună la dispoziție mai multe materiale.